gemeente harderwijk

HARDERWIJK ZIJN WIJ SAMEN

Bijlagen Jaarverslag 2023

Verbeteragenda Inclusie Harderwijk en Hierden 2023-2026

Bijlage 1 - Ontwikkelingen en inspanningen per verbeterpunt.

In onderstaande tabellen staat per verbeterpunt een opsomming van ontwikkelingen en inspanningen. Deze zijn nieuw, ten opzichte van de inventarisatie die in 2021 is gehouden.
De overzichten zijn zeker niet volledig. Maar we geven wel een beeld van hoe de gemeente in de volle breedte verdere stappen zet om de inclusie te vergroten. En hoe inclusie in de samenleving aandacht krijgt.

Verbeterpunt 1 - Voorkomen dat er, ondanks alle voorzieningen en activiteiten die er zijn, toch inwoners niet genoeg hulp krijgen

IDO (Informatiepunt Digitale Overheid)	De gemeente is per 1 januari verantwoordelijk voor het IDO. IDO staat voor Informatiepunt Digitale Overheid. Dit hoort bij de bibliotheek. Inwoners die problemen ervaren in digitaal contact met de overheid, kunnen met hun vragen daar terecht. Het IDO wil zoveel mogelijk direct naar de juiste medewerker of afdeling van een organisatie doorverwijzen. Zodat de inwoner niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd. En uiteindelijk geen antwoord heeft op de gestelde vraag. Binnen de gemeente is een aantal collega's als aanspreekpunt benoemd, waar het IDO terecht kan met vragen.
Regionaal coördinatiepunt accute ouderenzorg	Zilveren Kruis heeft GezondVeluwe een budget toegekend om te werken aan een coördinatiepunt voor acute ouderenzorg. Dit is voor de hele regio. De zorgorganisaties uit de regio werken samen in dit coördinatiepunt.
Inclusie opgenomen in de onderwijsvisie	In de onderwijsvisie is het onderwerp inclusief onderwijs opgenomen. Het integraal kindcentrum is er voor alle leerlingen ongeacht de ondersteuningsvragen. De onderwijsvisie is opgesteld in samenspraak met verschillende scholen(gemeenschappen) en de gemeente Harderwijk.
Convenant veilige school	Scholen voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, politie, ministerie van Justitie en Veiligheid en gemeenten hebben een convenant afgesloten over het in standhouden van een veilig klimaat op school. Hierin is ook aandacht voor inclusie en discriminatie.
Jongerencoach van Werkgeversservice-punt van Factorwerk	Jongeren tot en met 27 jaar krijgen de kans om met een jongerencoach te sparren over hun toekomstplannen. Dit is met name bedoeld voor jongeren die thuis zitten zonder werk of opleiding. In de regio is veel aanbod aan werk en (om) scholing voor jongeren. De jongere moet dit wel kunnen vinden of gemotiveerd zijn om te zoeken. Met dit initiatief krijgen jongeren een helpende hand aangeboden.
Bijeenkomst mentale gezondheid voor mensen met vragen/uitdagingen op het psychische vlak	Dit is een regionale pilot beginnend bij de huisartsen. Het doel is om van 'behandelgerichte zorg' naar 'herstelgerichte zorg' over te gaan. De huisarts kijkt in een eerste gesprek samen met de inwoner hoe diegene weer eigen regie kan nemen op het leven. Wat zijn acties die ondernomen worden, voordat iemand bij de GGZ aanklopt? Het is een lange termijn project van GezondVeluwe. In samenspraak met GGZ-centraal.

Lezing autisme van Geef me de vijf.	De gemeente heeft de lezing 'Geef me de 5' georganiseerd voor ouders. Deze lezing gaat over een aanpak bij autisme: van probleem naar oplossing. De lezing bestond uit herkenbare voorbeelden en praktische oplossingen. Er werden concrete tips gegeven voor de omgang met iemand met autisme. Er waren ongeveer 250 ouders/ belangstellenden bij de lezing aanwezig.
Basiscursus geef me de vijf met follow up.	Geef me de 5 heeft opnieuw een basiscursus georganiseerd. Waarin ouders en verzorgers inzicht in het brein krijgen van hun kind met autisme. Door een combinatie van theorie en praktijk leren ouders over oorzaken van het gedrag van het kind en leren daarop hun aanpak af te stemmen. Met als doel dat het kind zich begrepen voelt en dat "overleven" "leven" wordt. Bij de cursus waren 22 ouders uit Ermelo en Harderwijk aanwezig. In de toekomst worden er koffiemomenten ingepland met de deelnemers en een ervaringsdeskundige.
Wereld Alzheimerdag 21 september	Wereld Alzheimerdag had dit jaar als thema 'Samen aan Tafel'. In gemeente Harderwijk zijn allerlei activiteiten georganiseerd die aandacht vragen voor het thema dementie. Op 20 september was er een thema-avond 'dementie raakt ons allemaal' in de Regenboogkerk. Op 21 september was er in het Odensehuis in de Aanleg een high tea met als thema 'samen aan tafel'. Wethouder Maarten Reckman heeft de high tea geopend.
Opleidingstraject 'assistent fitness trainer'	In oktober is een opleidingstraject 'Assistent Fitness-trainer' gestart voor mensen die het moeilijker hebben in de samenleving. Met het opdoen van deze ervaring en de begeleiding die zij krijgen, kunnen ze nieuwe stappen in de samenleving zetten. De deelnemers krijgen hiervan ook een diploma.
Theatervoorstelling laaggeletterdheid voor professionals	Vanuit regionale samenwerking (Ermelo, Zeewolde, Putten, Nunspeet en Harderwijk) is een theatervoorstelling over laaggeletterdheid georganiseerd. Bedoeld voor professionals. Het heeft de vorm van een interactief rollenspel over het aanspreken van iemand die laaggeletterd is.
Stakeholders bijeenkomst UWOON over laaggeletterdheid	N.a.v. de theatervoorstelling over laaggeletterdheid heeft UWOON een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst is besproken hoe organisaties beter kunnen inspelen op de behoeften bij laaggeletterdheid.
Trainingen door ervaringsdeskundigen van Wijzijnmind	De gemeente Harderwijk, Elburg, Ermelo, Oldebroek, Putten en Nunspeet (regio Noord-Veluwe) zijn een samenwerking aangegaan met Wijzijnmind om de beeldvorming over mensen met een psychische problematiek te verbeteren. Er vinden diverse bijeenkomsten in verschillende gemeenten plaats. Het thema van deze bijeenkomsten is stigma en antistigma. Zo heeft in Harderwijk een bijeenkomst voor hulpverleners en ambtenaren plaatsgevonden.

De week tegen kindermishandeling	In het kader van de Week tegen kindermishandeling konden inwoners van de gemeente Harderwijk naar de voorstelling van de Beweging van Nul, die zich inzet voor “0 kinderen die niet gewoon prettig thuis opgroeien”. De oproep is om niet weg te kijken, als je een vermoeden van kindermishandeling hebt. Maar ook om zelf hulp te vragen als je machteloos staat.
Uniek Karavaan	Cultuurkust, Careander, GA!Harderwijk en DoeMaarMee organiseren samen de Uniek Karavaan. De Uniek Karavaan is voor iedereen met een licht verstandelijke beperking. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd, zoals creatieve activiteiten of sporten.
Extra Repair Café	Het Repair Café Harderwijk heeft in de Week van de Duurzaamheid een extra reparatiebijeenkomst georganiseerd voor inwoners met een rollator of rolstoel.
Aandacht voor inclusie bij GA! Harderwijk	GA!Harderwijk heeft bij steeds meer reguliere activiteiten aandacht voor inclusie. Zoals aansluiting van het speciaal onderwijs bij activiteiten voor basisscholen.
Toegankelijke speeltuinen	Vooruitlopend op het nieuwe speelruimtebeleid (waar toegankelijkheid een plek krijgt), wordt bij het opknappen van speeltuinen gekeken naar de toegankelijkheid. Zo is er op een speelterrein aan de Watertorenweg een vogelnestschommel geplaatst. Dichtbij het pad, zodat de schommel rolstoeltoegankelijk is. Ook bij de Hofdijkstraat is een verhard pad aangelegd zodat alle toestellen toegankelijk zijn. Net als bij het Vlierburgpad, waar kinderen een eigen ontwerp konden maken. Bij realisatie wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid (verbreding en asfaltering van paden). Op verzoek van de Werkgroep Toegankelijkheid Harderwijk is ook bestrating aangebracht aan de speeltuin aan de Beukelaan.
Meldingen Werkgroep Toegankelijkheid Harderwijk	De contactambtenaar voor de Werkgroep Toegankelijkheid Harderwijk zorgt voor structurele terugkoppeling op de meldingen van de werkgroep.
Gratis menstruatieproducten voor inwoners met een laag inkomen.	Vanaf 1 november kunnen inwoners met een laag inkomen op diverse plekken in de stad gratis menstruatieproducten afhalen, zoals maandverband en inlegkruisjes.

Verbeterpunt 2 - Aanmoedigen dat inwoners elkaar laten meedoen

Themabijeenkomst kanker en werk.	GezondVeluwe heeft een interactieve bijeenkomst georganiseerd rond het thema Kanker & Werk, waarbij tips en ervaringen zijn gedeeld die passen bij verschillende fasen in het ziekteproces. De bijeenkomst is voor zowel de (ex)patiënt (in verschillende fasen), hun partners of vrienden, behandelaars en nadrukkelijk ook leidinggevenden.
Casemanager dementie bij Odensenhuis	Zorggroep Noordwest Veluwe en het Odensehuis werken samen om mensen met geheugenproblemen en hun naasten informatie te geven. Dit doen ze door een casemanager dementie aan te laten sluiten bij het inloopspreekuur in het Odensehuis. De casemanager is een onafhankelijke zorgprofessional die mensen met dementie thuis begeleidt en helpt om zo lang mogelijk (veilig) zelfstandig thuis te kunnen wonen.
Netwerk tegen ouderenmishandeling	Ouderenbonden en pastoraal medewerkers van kerken zijn uitgenodigd bij het netwerk tegen ouderenmishandeling. Het doel van het netwerk is kennis delen, met elkaar verbinding zoeken om nog meer in te spelen op voorkomen van ouderenmishandeling.
LHBTIAQ+ inwoners welkom bij de fonteindienst	Team Verbinding van Fonteinwerk pakt praktische vragen op, maar ook levens- en geloofsvragen. Zowel mensen binnen als buiten de kerk kunnen hier gebruik van maken. Fonteinwerk benadrukt hoe iedereen welkom is bij de maandelijkse fonteindienst, dus ook LHBTIAQ+.
Aangepast winkelen bij Nel's kledingservice	Bij Nel's kledingservice is het mogelijk om na sluitingstijd (op afspraak) kleding te passen. Bijvoorbeeld omdat iemand als transgender het spannend vindt om kleding te passen. Of omdat iemand niet goed tegen prikkels kan. Het is ook mogelijk dat er niemand van Nel's kledingservice aanwezig is. Dus dat er echt de mogelijkheid is om alleen te passen.
Jaarlijks event van FactorWerk	Jaarlijks reikt FactorWerk awards uit aan de meest sociaal ondernemende werkgevers van de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe. Iedereen kan een werkgever nomineren uit onze arbeidsmarktregio, of ze nou zelf werkgever of ondernemer zijn, medewerker bij een sociaal ondernemer of als je simpelweg vindt dat een bepaalde sociale werkgever één van deze awards verdient.
Traplift bij schietvereniging Willem Tell	Leveranciers van de gemeente Harderwijk moeten laten zien hoe zij zich inzetten om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten. En als dat niet lukt, om op een andere manier invulling te geven aan hun maatschappelijke bijdrage. Vanuit leverancier Otolift kwam het initiatief om een traplift te plaatsen bij een organisatie binnen de gemeente Harderwijk. De traplift is gekomen bij schietvereniging Willem Tell.

Voetbaltoernooi voor de vluchtelingenjeugd van het AZC.	In samenwerking met voetbalvereniging VVOG organiseerde de Heerenkamer een voetbaltoernooi voor de vluchtelingenjeugd van het AZC.
Vrijwilligersproject “leren fietsen”	Bij het vrijwilligersproject “leren fietsen” (ZorgDat) worden deelnemers gekoppeld aan vrijwilligers met afstand tot de arbeidsmarkt. De deelnemers worden zelf ook weer opgeleid tot vrijwilligers. Dat kan bij het fietsproject, maar ook iets anders zijn. De theorie- en fietslessen vinden plaats bij de Rietmeen. Vrijwilligers van de Rietmeen helpen bij het afstellen van de fietsen.
Minifestival “Gastvrijheid in de wijk”	Het minifestival “Gastvrijheid in de wijk” wat in drie wijken georganiseerd was is een samenwerking tussen burgerschap, Krachtig Kleurrijk Harderwijk en verschillende organisaties en vrijwilligers uit de buurt. Waarbij inwoners uit de wijk zijn gevraagd om bij te dragen vanuit hun talent. De ene organiseert kinderactiviteiten, de ander kookt of bakt iets voor het festival. Zodat mensen in de wijk elkaar leren kennen en ook na het festival elkaar opzoeken. Het was een geslaagde dag vol saamhorigheid en diversiteit van jong tot oud. Bewoners: “Kan dit niet iedere maand georganiseerd worden?” Organisaties die betrokken waren “Wat veel werk, maar het was het allemaal waard!” Vrijwilligers: “Mogen wij volgend jaar weer meehelpen? Dit smaakt naar meer!”
Senioren diner in Hierden om mensen bij elkaar te brengen	120 Ouderen waren uitgenodigd voor een driegangendiner, gesponsord door lokale ondernemers en uitgeserveerd door vrijwilligers. Het doel van dit diner was om de Hierdense samenleving te verbinden en mensen bij elkaar te brengen. Het diner brengt verbinding tussen ondernemers, vrijwilligers en ouderen.
Scholengemeenschap heeft inclusie opgenomen in haar koersdocument	VCO wil bijdragen aan een inclusieve samenleving door te zorgen dat ieder kind onderwijs dicht bij huis kan volgen. Ieder kind kan zich aanmelden bij de scholen, ze zijn inclusie gericht en vinden dat iedereen welkom is. Wanneer een kind een ondersteuningsbehoefte heeft wordt samen met het netwerk en de school gekeken naar de beste oplossing, door middel van open gesprekken. De VCO-scholen blijven in ontwikkeling en kijken of wat er nodig is om iemand met een ondersteuningsbehoefte wel de begeleiding te bieden die hij/zij nodig heeft. Samen met ouders wordt gekeken welke school dan wel past.
Keti Koti viering	Een comité van inwoners in Harderwijk heeft de herdenking van de afschaffing van de slavernij en de Keti Koti viering georganiseerd. In aanloop naar de herdenking vonden al verschillende activiteiten plaats, zoals een stadswandeling en een lezing.

Sportclubs gemeente Harderwijk gaan voor een (sociaal) veilige sport	Op 20 november kwamen sportclubs uit de gemeente Harderwijk bijeen voor de bijeenkomst (sociaal) veilige sport. Veel sportclubs hebben al aandacht voor sociale veiligheid. Zo beschikken de meeste sportclubs over een vertrouwenspersoon en heeft het thema een plek op de agenda tijdens vergaderingen. NOC*NSF biedt sportclubs 15 uur ondersteuning om werk te maken van een (sociaal) veilige sport. Deze ondersteuning kan flexibel ingezet worden, afhankelijk van waar er behoefte aan is. Denk aan het opstellen van beleid en het organiseren van inspiratiesessies binnen de club.
Ontmoetingnetwerken	Vanuit de inloop biedt De Ontmoeting sociale netwerken aan rondom kwetsbare personen die de verbinding met zichzelf en anderen kwijt zijn. De vrijwilligers komen uit (de directe omgeving van) Harderwijk. Er wordt tijdens een kennismaking gekeken wat de hulpvraag is, dit kan verschillen van contact leggen met mensen/ instanties tot het doen van administratie of het huishouden.
Harderwijk uit het AZC kunnen gratis naar musea	Harderwijk die in het AZC wonen hebben gratis toegang tot het Stadsmuseum Harderwijk en het Marius van Dokkum Museum. Met als doel hen te laten weten en voelen dat ze erbij horen en dat ze welkom zijn. ‘Omdat kunst en cultuur bedoeld zijn om mensen met elkaar te verbinden, om elkaar te ontmoeten, om van elkaar te leren en om elkaar te verrijken’, volgens de conservator van het Stadsmuseum.
De Reiskoffer	De regiogemeenten die samenwerken bij het leerlingenvervoer, werken sinds dit jaar samen met De Reiskoffer. De Reiskoffer stimuleert dat jongeren in het speciaal onderwijs zelfstandig kunnen reizen. Door o.a. te kijken of zij samen kunnen reizen met een vrijwilliger. Er zijn nog geen matches in onze gemeente.
Stichting Beweeg naar de Toekomst	Eind 2022 heeft een aantal Harderwijkse jongeren de Stichting Beweeg naar Toekomst opgericht. Beweeg naar Toekomst zorgt dat de kinderen die meedoen aan de sportactiviteiten ook op laagdrempelige manier in aanraking komen met bijles.
Heropening van de Buurtkamer PC Boutenslaan/Schrijverswijk	Wethouder Maarten Reckman heeft de buurtkamer PC Bouterslaan/Schrijverswijk heropend. Het is een plek waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.
Workshop Athlos Running blind	In het najaar organiseerde Atletiekvereniging Athlos een workshop over hoe atleten zonder en met visuele beperking met elkaar kunnen samenlopen.
Energieklussers	Vrijwilligers van energiecoöperatie Endura Harderwijk en gemeenteraadsleden ondersteund door medewerkers van UWOON, Zorgdat en het maatschappelijk werk hebben op 18 maart bij ruim vijfhonderd deuren in Stadsweiden (Stromenwaard en Helmbloemmeen) aangebeld. Bewoners daar konden gratis hulp krijgen om hun energierekening te verlagen en hun wooncomfort te verhogen.

Actie ‘Harderwijk geeft warmte’	De inzamelingsactie voor Harderwijkers met onbetaalbare energierekeningen is geslaagd. De actie “Harderwijk geeft warmte” was georganiseerd in samenwerking met kerken en moskeeën in Harderwijk en Hierden. Er is 80.000 euro opgehaald en 412 huishoudens zijn geholpen.
Voorlichting door vluchtelingen	Met het project Bekend maakt Bemind geeft Vluchtelingenwerk voorlichting over vluchten en vluchtelingen in Nederland. De groepsbijeenkomsten worden begeleid door twee voorlichters: iemand met en iemand zonder vluchtachtergrond. Tijdens de bijeenkomst staat het persoonlijke verhaal van de vluchteling centraal. Daarnaast wordt feitelijke informatie behandeld: waarom moeten mensen vluchten? Wat is het verschil tussen een vluchteling, asielzoeker en een migrant? Vervolgens gaan de voorlichters het gesprek aan met de groep.
Vrijwilligers via NLvoorelkaar.nl	Via NLvoorelkaar kunnen individuele inwoners op zoek naar passend vrijwilligerswerk. Zo geven verschillende inwoners taalles aan Poolse migranten die hier al langere tijd wonen / graag de Nederlandse taal wil beheersen.
Verbindingsavond buurtbewoners en jongeren	Wijkagenten hebben samen met de wijkboa, het COA en de jongerenwerker van ZorgDat een ‘verbindingsavond’ georganiseerd. Buurtbewoners en jongeren zijn met elkaar in gesprek gegaan. En elkaar verteld over waar ze vandaan komen en welke moeilijkheden ze tegenkomen.

Verbeterpunt 3 - Ervoor zorgen dat iederéén kan meedenken als de gemeente nieuw beleid maakt (inclusieve participatie)

Betrekken van jongeren: speaking minds.	In september zijn de gemeente en het Morgen College gestart met de methode Speaking Minds. Met Speaking Minds worden jongeren betrokken bij het vormen van beleid. Vanuit de gemeente wordt een onderwerp voorgelegd aan de jongeren, Met de vraag: wat kan de gemeente doen om jullie hierin te ondersteunen? De jongeren maken hierbij kennis met organisaties, gemeente en ervaringsdeskundigen. De jongeren schrijven adviezen en presenteren dit aan de wethouder. Hierna wordt uitvoering gegeven aan adviezen. Hierbij worden de jongeren ook betrokken. Meedenken, meedoen en meebeslissen zijn hierbij het uitgangspunt.
Inclusieve uitnodigingsbrief voor een inloopbijeenkomst	Voor het project Vondelpark is er een inclusieve uitnodigingsbrief geschreven. Deze brief was bedoeld om de drempel om mee te denken met de gemeente te verlagen. De brief is wat laagdrempelig geformuleerd met als doel om iedereen aan het woord te laten. Mensen die het niet fijn vinden om in groepen bij elkaar te komen, konden een aparte afspraak maken.
Participatie bij Project Kranenburg Noord	Project Kranenburg bestaat uit vijf onderdelen. Per project is er een aparte themapagina, waar inwoners online mee kunnen denken. Er is bij dit project gekozen om online participatie te gebruiken, om het 'stille midden' inspraak te geven. Het platform ging 2 november van start en sluit op 4 december. Het platform wordt goed bezocht. Tijdens de fysieke participatiedag hebben meerdere (oudere) inwoners benoemd dat online reageren voor hen geen enkel probleem is.
Denktank krachtig kleurrijk Harderwijk	Inwoners denken mee met de projectleider van Kleurrijk Harderwijk, over wat ze missen in Harderwijk en helpen mee met organiseren.
Bijeenkomst Regenboogbeleid 21 september	Op 21 september was er een bijeenkomst over het nieuwe Regenboogbeleid. Bij deze bijeenkomst gingen inwoners en professionals aan verschillende tafels met elkaar in gesprek. Ze bespraken onderwerpen als veiligheid, jongeren en onderwijs, zorg en welzijn, migranten en vluchtelingen, horeca en ondernemers, sport, etc. Tijdens deze bijeenkomst waren er meer dan 65 aanwezigen. De inbreng van de inwoners is verwerkt in het nieuwe beleid. Of het wordt verwerkt in de uitvoeringsagenda.
Werkbezoeken college, wethouders en burgemeester	De wethouders en burgemeester gaan actief op werkbezoek bij verschillende organisaties binnen de gemeente Harderwijk. Afgelopen jaar zijn ze onder andere bij de Voedselbank, Stichting mensen in Nood, de Ontmoeting, Ixta Noa, de Marokkaanse Moskee, een interculturele koffieochtend en Stichting Village People geweest.

Verbeterpunt 4 - Als gemeente het goede voorbeeld geven

Verbeteren proces bijzondere bijstand	Er is gewerkt aan procesoptimalisatie van bijzondere bijstand. Het gewenste effect is onder andere minder hersteltermijnen en daardoor snellere afhandelingen. Bij vragen kunnen inwoners terecht bij het telefoonteam van Domein Sociaal. Zij hebben een training Participatiewet gehad en zijn in de procesverbetering meegenomen. Hierdoor kunnen zij inwoners nog beter te woord staan en zullen er minder momenten van doorverbinding nodig zijn. Hierdoor is de inwoner dus sneller geholpen.
Begrijpelijke brieven bij adresonderzoek	Een aantal ambtenaren van de drie gemeenten heeft een dag alle brieven doorlopen, die worden gebruikt bij een adresonderzoek. Dit heeft geleid tot dezelfde (vereenvoudigde en begrijpelijke) brieven. Prettig voor de ontvanger en lezer van de brief, en voor de collega's die waarschijnlijk minder vaak vragen moeten beantwoorden naar aanleiding van deze brieven. Of iemand moeten terugbellen voor uitleg. Een voor- en nabrief zijn gedeeld op intranet. Citaat van een medewerker: "Ik denk vaak dat ik veel woorden nodig heb om dingen die ik vanuit mijn vak makkelijk vind uit te leggen op papier. Maar dat is dus niet zo!"
Onderzoek toegankelijke verkiezingen	Bij de verkiezingen op 22 november zijn flyers uitgedeeld met informatie over hoe men kan meewerken aan een onderzoek naar de toegankelijkheid van de verkiezingen. Welke behoeften hebben kiezers in Harderwijk en Hierden met een beperking, om hun stem uit te brengen?
Hulp bij aanvraag duurzaamheids-subsidies	De gemeente onderzoekt op welke manier hulp geboden kan worden aan inwoners om duurzaamheidssubsidies aanvragen toegankelijker te maken voor álle inwoners.
Maatwerk als uitgangspunt	Medewerkers van de gemeente herkennen (door trainingen en opleiding vanuit het programma Dienstverlening) steeds beter de 'vraag achter de vraag' en spelen hierop in. Of ze verwijzen warm door: 'om te voorkomen dat iemand 2x zijn verhaal moet doen, praten we eerst de collega bij voordat we doorverbinden. Of bij grote drukte (wachttijd) leggen we het voor aan de beller of diegene wil wachten (en dan opnieuws de vraag moet uitleggen) of teruggebeld wil worden (waarbij de vraag wel wordt toegelicht in een terugbelnotitie).' Bijvoorbeeld als iemand niet digitaal onderlegd of bereikbaar is. Vaak kan de gemeente dan maar tot een bepaalde hoogte ondersteunen. Hierbij is er nauw contact met de bibliotheek, waar het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) zit.
Onderzoeken mogelijkheid teletolk	De gemeente onderzoekt de mogelijkheden tot inzet van Teletolk. Dit zal de telefonische dienstverlening toegankelijk maken voor doven/slechthorende of mensen met een spraakbeperking. Met deze oplossing kan er met behulp van de tussenpartij 'Teletolk' door de doelgroep zelfstandig gebeld worden met de gemeente Harderwijk. Teletolk doet dit via een videoverbinding met behulp van gebaren of tekst.

Hulpmiddel voor begrijpelijke communicatie	De gemeente pakt onder het project ‘Begrijpelijke taal’ de standaardbrieven/formulieren aan. Tegelijk faciliteren en stimuleren we de medewerkers van de organisaties zelf hun communicatie te checken. Dit kan sinds een aantal maanden door een applicatie binnen de tekstverwerker WORD. Deze applicatie leest de tekst en doet suggesties voor andere woorden/taalgebruik of zinsbouw. Ambtenaren kunnen documenten die ze schrijven laten toetsen op begrijpelijkheid. Zo krijgen ze signalen als dure woorden, te lange zinnen gebruiken.
Nalezen van elkaars teksten	Ambtenaren worden aangespoord om elkaars teksten na te lezen. Als een ambtenaar twijfelt of een brief aan inwoners wel begrijpelijk is, kan hij/zij deze brief laten nalezen door iemand die er geen verstand van heeft. Zo worden voor de hand liggende vragen voorkomen en is de kans groter dat er direct duidelijk gecommuniceerd wordt.
Escapekoffer	Op 14 september hebben bijna 40 ambtenaren door een spel met een escapekoffer kunnen ervaren hoe het is om laaggeletterd te zijn.
Onderzoek inclusieve organisatie	In 2023 is een onderzoek gestart naar hoe inclusief de medewerkers de organisatie ervaren. De organisatie is nu aan het kijken hoe de ideeën en suggesties van de medewerkers kunnen worden uitgevoerd.

Voorbeelden van ontwikkelingen vanuit het Rijk en overige organisaties (niet volledig)

Overig

Groter aanbod van websites met informatie en handreikingen.	Zoals **www.vraagje.nl**, **www.onbeperktedenkers.nl**, **www.inclusiefwerken.net** en **www.plaatsvooriedereen.nl**. Deze laatste helpt bijvoorbeeld om te ontdekken of de dienstverlening goed aansluit bij mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB). In de 'werkplaats' op de website staat een aantal praktische tools, tips en tricks.
Grondwetswijziging van Artikel 1	In februari is artikel 1 van de Grondwet aangepast. De discriminatiegronden zijn aangevuld. Handicap en seksuele gerichtheid zijn toegevoegd. In de raadzaal van gemeente Harderwijk staat deze nieuwe tekst op de glazen wand.
Handreiking verlengde opvang en begeleiding amv'ers 18+	Nidos, VNG en het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben de handreiking 'Overgang bij amv's met verblijfsvergunning die 18 jaar worden' gepubliceerd. In deze handreiking is te lezen hoe de overgang voor deze groep er uit ziet.
Behoud Wmo hulpmiddelen bij overgang naar WLZ	Branchorganisaties, de VNG en het Rijk hebben met elkaar afgesproken dat Wmo-hulpmiddelen van cliënten die naar een Wlz-instelling verhuizen onder de Wmo blijven vallen.
Mogelijkheid om middelen aan te vragen voor ex-gedetineerden	Gemeenten kunnen in 2023 gebruik maken van de bijdrageregeling 'begeleiden (ex-)gedetineerden voor wonen en werken'. Deze regeling bestaat sinds 2014. Dit geld kan worden ingezet voor de begeleiding van ex-gedetineerden bij het op orde krijgen van de 5 basisvoorwaarden: Werk&inkomen, onderdak, zorg, identiteitsbewijs en schuldenaanpak. Deze regeling is ook bedoeld om de samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke organisaties te bevorderen.
Nationaal actieplan dakloosheid	Het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'eerst een thuis' moet ervoor zorgen dat in 2030 dakloosheid in ons land is beëindigd

Bijlage 2: Signalen, suggesties en vragen Inclusienetwerk

De deelnemers aan het Inclusienetwerk Harderwijk en Hierden hebben diverse vragen en ideëen ingebracht bij de gemeente. Een aantal van deze vragen en ideëen zijn opgepakt en afgerond. Voor een deel geldt dat we ermee bezig zijn en doorgaan in 2024. En een aantal suggesties is nog niet opgepakt. Deze gaan we in 2024 onderzoeken.

Verbeterpunt 1 - Voorkomen dat er, ondanks alle voorzieningen en activiteiten die er zijn, toch inwoners niet genoeg hulp krijgen

Toegankelijkheid gaat niet alleen om de ingang en aanwezigheid van een lift, maar bijvoorbeeld ook: • parkeermogelijkheden, toegangsweg, • akoestiek • volume van muziek bij presentaties/ filmpjes	We hebben als eerste stap de vraag uitgezet onder het inclusienetwerk zelf. Over welke gebouwen hieraan voldoen. Inmiddels hebben we een overzicht met de ervaring van een gebruiker voor 9 gebouwen met een ontmoetingsfunctie. Deze gaan we verder aanvullen en delen met de locatiebeheerders. Ook kunnen medewerkers van de gemeente hiermee rekening houden als de gemeente bijeenkomsten organiseert.
Duidelijke gidslijnen, daar waar geleidelijnen niet mogelijk/ wenselijk zijn.	In het Handboek Toegankelijkheid is aangegeven waar de gemeente daar de komende jaren aan wil werken. In een sessie 'Met stok lopen' (door het team Realisatie en beheer van de gemeente) gaf een expert aan dat gidslijnen de voorkeur heeft over geleidelijnen. Tenzij het routes zijn naar belangrijke punten, voor bezoekers die onbekend zijn in Harderwijk.
Ontmoetingsplek voor jongeren met een (L)VB	Er loopt momenteel een afstudeeronderzoek van een student Social Work naar eenzaamheid onder jongeren met een LVB.
Werkplekken bij reguliere bedrijven voor jongeren met een LVB	Deze wordt meegenomen bij de uitvoeringsagenda van het sociaal domein-beleid. Bij MIZ Sociaal werken senior klantmanagers aan richtlijnen en instructies voor deze cliënten. In samenwerking met jongerenwerkers, Inclusief Groep en scholenkoepels VSO en PROO. Er wordt gekeken of er meer begeleidingsmogelijkheden zijn op het werk. .
Kan bij het nieuwe openbare toilet in Wijde Wellen een verschoningsruimte worden geplaatst (voor bijvoorbeeld inwoners met een ernstige meervoudige beperking)?	De aanwezigheid van een verschoningstafel vraagt een groter ruimtebeslag dan de reguliere toiletunits. De gemeente gaat nu eerst in gesprek met zorgorganisaties of zij een geschikte ruimte beschikbaar kunnen stellen voor deze specifieke groep. Als dat niet mogelijk is, onderzoeken we de mogelijkheid van een aanpassing van een gebouw in de binnenstad (0f binnen een straal van 0,5 km daaromheen).
Mogelijkheden voor huiswerkbegeleiding voor kinderen (groep 7, 8, brugklas) bij wie de thuissituatie niet stimulerend is.	Er is op dit moment huiswerkbegeleiding mogelijk voor de bovenbouw van de basisschool via de stichting Beweeg naar Toekomst. Bij het Talenthouse is huiswerkbegeleiding mogelijk voor jongeren van 12-18 jaar.

In het doelgroepenbad van de Sypel zijn geen uren gereserveerd voor vrij banenzwemmen voor inwoners die alleen in dit bad terecht kunnen.	Van september tot en met december 2023 loopt een pilot met een reservering van het doelgroepenbad voor vrij banen zwemmen (woensdagavond). Zorginstellingen zijn hierover geïnformeerd. Eind 2023 wordt deze geëvalueerd.
Kan er informatie op de site Unieksporten beschikbaar komen over de kosten? Of dat er mogelijk tegemoetkomingen bestaan in de kosten. Inwoners met een beperking hebben vaak een laag/ lager inkomen.	Er staan inderdaad geen prijzen op het platform, Omdat alle aanbieders dat anders apart moeten invoeren. Er is nu wel algemene info beschikbaar over tegemoetkomingen. **www.unieksporten.nl/sporter/financien**
Er is behoefte aan begeleiding (vanuit de WMO), in de vorm van sport- en beweegactiviteiten.	Het is de expertise van de organisaties die 'Begeleiding' bieden, op welke manier dit het beste kan plaatsvinden. Het komt vaak voor dat dit de vorm heeft van een activiteit. Samen sporten zal niet snel gebeuren omdat sporten normaal gesproken geen doel is onder de Wmo. Een begeleider kan wel helpen bij de zoektocht naar een geschikte sport/activiteit. Therapeutisch sporten valt onder de Zvw.

Verbeterpunt 2 - Aanmoedigen dat inwoners elkaar laten meedoen

Er is een Week van het passend onderwijs. Is dat ook interessant voor de gemeente?	Een collega van Onderwijshuisvesting heeft hieraan deelgenomen.
De rol en waarde van ouderen in de samenleving onder de aandacht brengen.	De gemeenteraad heeft opdracht gegeven tot een bijeenkomst over de rol van ouderen in de samenleving. In 2024 zal een zgn. seniorenonmoetingsdag worden georganiseerd.
Kunnen er meer laagdrempelige activiteiten komen voor jongeren met autisme? De groep met ASS is heel divers.	Mogelijke inloopvoorzieningen zijn het Talenthouse of het Praktijkhuis. Ook in de MESS zijn er mogelijkheden. Op dit moment zijn er nog geen plannen voor uitbreiding van activiteiten.
Een deelnemer met een visuele beperking wil misschien vrijwilliger worden bij het Informatiepunt Digitale Overheid.	Deze deelnemer heeft een gesprek gehad met de coördinator. Mogelijk gaat hij per 1 januari 2024 starten bij het IDO.
Meer aandacht voor prikkelgevoeligheid en hoe dat inwoners belemmert om de deur uit te gaan.	Dit is een vraag die bijvoorbeeld patiëntenorganisaties voor zouden kunnen leggen aan openbare instellingen, horecaondernemingen en detailhandel.
Naast het netwerk zijn er vast nog veel meer mensen in Harderwijk die meer willen weten over inclusie en diversiteit. Dus niet alleen cursussen aanbieden aan ambtenaren.	We gaan kijken of er organisaties in de stad zijn, die dit zouden willen oppakken.

Verbeterpunt 3 - Ervoor zorgen dat iederéén kan meedenken als de gemeente nieuw beleid maakt (inclusieve participatie)

Verbeterpunten voor het online stadsgesprek door een deelnemer met een visuele beperking.	Inmiddels een bijeenkomst gehad met deze deelnemer en de leverancier. We worden nog geïnformeerd over de aanpassingen.
De ambtelijke organisatie meer zichtbaar maken voor de buitenwereld. Waar en bij wie 'belandt' je vraag? Door bijvoorbeeld meer informatie over: welke teams zijn er (organogram)? Of filmpjes van de werkvloer. Zeker voor inwoners met een hulp/ ondersteuningsvraag voelt het stadhuis soms als een 'bastion'.	Gemeentebrede vraag. Nog intern bespreken, waar en hoe deze vraag het beste kan worden uitgezet.
Uitnodigingen voor bijeenkomsten worden soms erg kort van tevoren verstuurd (paar dagen). Dat komt vervelend over.	Hier wordt weer breed aandacht voor gevraagd bij de collega's.
Hoe betrekt de gemeente inwoners/gebruikers bij nieuwbouw/verbouwing van openbare gebouwen. Er was voorheen ooit een vaste commissie voor.	Bij nieuwbouw/verbouw van gebouwen met een duidelijke openbare functie, zullen we voor de toegankelijkheid ervaringsdeskundigen raadplegen en betrekken. In welke vorm, kan per project verschillen. Voor de komende jaren denken we daarbij bijvoorbeeld aan: de integrale kindcentra en gebouwen met een brede functie voor de stad (zoals de Mess).
Hoe kan de verkiezing van het Stadsidee inclusiever worden gemaakt? Er is nu bijvoorbeeld een enorme focus op publiciteit via social media.	De gemeente heeft er geen invloed op dat sommigen social media hierbij inschakelen. Het is bekend dat erop ook wel andere methoden worden gebruikt (zoals flyeren).
Om meer jongeren te betrekken bij het netwerk, zou de gemeente kunnen kijken naar bestaande netwerken van jongeren die zich met inclusie bezighouden, bijvoorbeeld **debeweging.org, community.jongpit.nl , www.zetjein.nl** Wanneer je in beeld hebt welke jongeren actief zijn, zou je ze kunnen vragen een volg of TikTok filmpjes te maken over ontoegankelijke plekken in H'wijk bijv.	Nog niet opgepakt.
Een deelnemer van het inclusienetwerk heeft de wethouder van het sociaal domein uitgenodigd op de woonlocatie Rotonde. Om hem te bevragen over o.a. ontmoetingsplekken en werk voor jongeren met een LVB.	De bewoners hebben twee concrete vragen: over het opstarten van activiteiten in het Talenthouse. En dat er meer Prokkelactiviteiten georganiseerd mogen worden. De gemeente zal dit bespreken met partnerorganisaties.

Verbeterpunt 4 Als gemeente het goede voorbeeld geven

Cliënten van de Participatiewet kunnen MIZ Sociaal telefonisch slecht bereiken.	Besproken intern: er waren technische problemen. Zou beter moeten gaan? Geen nieuw signaal gehad.
Onderzoek de mogelijkheid van het gebruik van een stemmal.	In november start een onderzoek naar de toegankelijkheid van de verkiezingen. Deze wordt afgerond in maart met een aantal aanbevelingen.
Betreft de deuren in het zwembad die licht bedienbaar zouden zijn, volgens programma van eisen. Bij de rondleiding die de klankbordgroep `nieuwbouw Sypel' kreeg op 15 februari, bleek dit niet zo te zijn. Herhaaldelijk aangegeven.	Wij hebben ook geconstateerd dat de deuren te zwaar zijn voor inwoners met een fysieke beperking. Ook senioren en kinderen hebben hier last van. Technisch is het lastig omdat het in een zgn. nat klimaat is, wat veel storingen kan veroorzaken. Het heeft daarom lang geduurd om een geschikte leverancier te vinden. Dit is gelukt. Nu is het nog wachten op een bevestiging van de brandweer.
Verzoek tot aanschaf van een doucherolstoel met trippelfunctie bij het zwembad. Huidige doucherolstoel heeft deze niet. De rolstoel met trippelfunctie uit de sporthal lijkt niet chloorbestendig?	De rolstoel heeft nieuwe banden, is nu chloorbestendig en al in gebruik. Indien nodig vervangen wij wat vaker de banden.
De gemeente zou zelf meer publiciteit kunnen opzoeken, over dat er een traplift is geplaatst bij een sportvereniging.	Is gebeurd.
Wortels van bomen die ervoor zorgen dat fietspaden slecht toegankelijk zijn (voor een scootmobiel). Je kunt wel deels uitwijken maar niet als het druk is.	Dit hangt samen met het onderhoudsniveau dat de gemeente hanteert. In 2024 zal opnieuw besluitvorming plaatsvinden over het onderhoudsniveau. De gemeente onderzoekt momenteel de mogelijkheden
Kan er een meldpunt komen, waar je opmerkingen over toegankelijkheid/inclusie kwijt kunt?	Gemeentebrede vraag. Nog intern bespreken, waar en hoe deze vraag het beste kan worden uitgezet. 2024
Meer aandacht geven aan de Hogenoodapp, hoe goed Harderwijk daar mee bezig is.	Ook n.a.v. een motie van de gemeenteraad gaan we begin 2024 hier weer publiciteit aan geven.
Communicatie van de gemeente zou toegankelijker worden als er beschrijvingen beschikbaar komen van afbeeldingen. Als voorbeeld de Binnenstadsvisie. Positief is dat je bij een bepaald onderdeel (wat gaat over hoe harderwijk er in 2031 uit zou kunnen zien), je als het ware aan de hand meeneemt in lopen door de binnenstad. Dit is een geweldige manier hoe je, iemand die niet kan zien, toch een inkijkje geeft van hoe het er uit kan zien. Dit vind ik top gedaan.	Documenten die worden geplaatst op de website, worden getoetst op digitale toegankelijkheid. Bij het actualiseren van de schrijfwijzer van de gemeente (in 2024) kijkt de gemeente welke tips hierin kunnen worden meegenomen. Zodat ook medewerkers documenten die niet op de website terecht komen, maar wel gemaild worden toegankelijker kunnen opstellen.

Stichting Chill wijst op de mogelijkheid van trainingen door ambassadeurs van de Hersenstichting om de kennis over prikkelgevoeligheid bij klantmanagers te vergroten. In hoeverre zijn de Wmo Klantmanagers opgeleid/ hebben zij kennis van prikkelgevoeligheid? Eventueel Ambassadeur Hersenstichting?	Er vindt momenteel een onderzoek plaats binnen het team naar de aanwezige specialismes en kennis. Als hieruit blijkt dat nog kennis ontbreekt over prikkelgevoeligheid (vanuit NAH, ASS etc), kijken we of de ambassadeurs van de Hersenstichting iets kunnen betekenen.
Vanuit de Ouderparticipatiegroep van ZorgDat: Bij de Wmo is het onduidelijk wanneer er reactie komt. Je krijgt niet meteen antwoord op je vraag. Je kunt via de mail contact opnemen en dan zou je moeten worden teruggebeld of er wordt een afspraak ingepland. Maar dit gebeurt niet altijd.	Dit komt niet naar voren uit de recente cliénttevredenheidsonderzoeken Wmo en het rapport Toegang Wmo van de rekenkamercommissie. We zullen nagaan bij ZorgDat of de groep dit nog steeds zo ervaart. Eventueel doen we aanvullend onderzoek.
Vraag om als gemeente beleid te maken op technische hulpmiddelen voor inwoners met een visuele beperking (bv qr code of navilens).	Nog geen actie op ondernomen.
Maquettes van gebouwen/ omgeving, zodat men kan voelen hoe het er uit ziet. Informatie over gebouwen via een QR-code beschikbaar maken.	Voor de gemeente heeft de eerste suggestie geen prioriteit. Maar het is misschien een idee om dit via een opleiding (mbo/hbo) als stageopdracht uit te zetten. Inmiddels heeft een deelnemer met de conservator van het Stadsmuseum de beeldenroute van het huidige museum (met QR-codes) uitgeprobeerd. De bevindingen van de deelnemer zijn gedeeld, waardoor de toegankelijkheid vergroot zou kunnen worden. Tevens een link gestuurd over toegankelijke musea en verwezen naar de werkgroep toegankelijkheid
Als er geen werkgroepen meer nodig zijn voor inclusie, is er dan ruimte voor een soort ideepanel die kijkt waar de kansen liggen?	Mogelijk kan op termijn en inclusienetwerk zo'n rol vervullen.

